

KUMTESE PËR SHTYP

Lion dhe Paris, 24 shtator 2026

VERDIKTI I DHOMAVE TË SPECIALIZUARA PËR KOSOVËN: «JO NË EMRIN TONË»

ALEA dhe APEA bëjnë thirrje për dy tubime të njëkohshme, në Lion dhe në Paris, të premten, më 25 shtator 2026, në orën 18:30

Shoqata Lioneze e Studentëve dhe Profesionistëve Shqiptarë (ALEA) dhe Shoqata Pariziane e Studentëve dhe Profesionistëve Shqiptarë (APEA) i bëjnë thirrje diasporës shqiptare në Francë, si dhe të gjithë atyre që i kanë zemër një drejtësi ndërkombëtare të denjë për këtë emër, të tubohen në mënyrë paqësore të premten, më 25 shtator 2026, në orën 18:30, në sheshin Antonin-Poncet në Lion dhe në sheshin Joachim-du-Bellay në Paris.

Do të protestojmë për katër arsye.

E para është një aktgjykim i dhënë nga një gjykatë e imponuar Kosovës nga vetë aleatët e saj, në përfundim të një procedure të njollosur nga parregullsi të rënda, e cila, për këtë arsye, ka humbur besimin e atyre në emër të të cilëve pretendon të gjykojë.

E dyta është asimetria e një drejtësie që sheh vetëm njërën palë të një lufte, viktimë e së cilës ishte popullsia shqiptare.

E treta është destabilizimi i një vendi dhe i një rajoni që, ndërsa Prishtina gjykohet, sheh Beogradin të nderojë kriminelët e tij të luftës të dënuar dhe të mbrojë ata që e sulmojnë Kosovën edhe sot.

E katërta është vala e mohimit dhe e revizionizmit që pasoi këtë aktgjykim, si në rrjetet sociale, ashtu edhe në mediat e mëdha franceze.

FAKTET

Më 16 shtator 2026, Dhomat e Specializuara dënuan Hashim Thaçin me 25 vjet burgim, Kadri Veselin me 18 vjet, Rexhep Selimin me 13 vjet dhe Jakup Krasniqin me 25 vjet.

Ajo që debati publik francez e ka injoruar në masë të madhe është se gjykata i shpalli të pafajshëm katër të akuzuarit për gjashtë pika akuze për krime kundër njerëzimit, pasi gjyqtarët çmuan se prokuroria nuk kishte provuar përtej çdo dyshimi të arsyeshëm ekzistencën e një sulmi të përhapur ose sistematik kundër një popullsie civile. Vetë gjyqtari kryesues theksoi se ky gjyq nuk kishte të bënte me legjitimitetin e Ushtrisë Çlirimtare të Kosovës, as me objektivin e saj për pavarësi.

Megjithatë, si mund të kuptohet një vendim i tillë ndryshe veçse si një goditje ndaj UÇK-së, kur të akuzuarit janë themeluesit kryesorë të UÇK-së?

I. NJË GJYKATË E LINDUR NËN DETYRIM

Dhomat e Specializuara nuk lindën nga vullneti i popullit shqiptar të Kosovës. Ishte nën trysinë e Shteteve të Bashkuara dhe të Bashkimit Evropian që Kuvendi i Kosovës miratoi, në vitin 2015, amendamentin kushtetues dhe ligjin që i themeluan ato.

Kjo trysni ishte e shprehur haptazi. Në korrik 2015, diplomatja amerikane Victoria Nuland paralajmëronte në Prishtinë se, nëse Kosova nuk e krijonte vetë këtë gjykatë, bashkësia ndërkombëtare do ta krijonte në vend të saj. Uashingtoni kishte kërcënuar gjithashtu se do të hiqte dorë nga kundërshtimi i përpjekjeve ruse për të krijuar një tribunal për Kosovën në Këshillin e Sigurimit të OKB-së. Një votim i parë dështoi në qershor 2015. Ligji, i negociuar mes BE-së dhe Kosovës, u miratua përfundimisht vetëm në gusht, pas muajsh vonesash, ndërsa tri partitë opozitare e bojkotuan votimin e dytë.

Çdo përpjekje e mëvonshme për t'u kthyer nga kjo zgjedhje u shua në embrion. Në vitin 2017, deputetë të shumicës deshën ta shfuqizonin gjykatën, por u tërhoqën pasi Shtetet e Bashkuara dhe aleatët e tyre paralajmëruan për «*pasoja të rënda negative*». Bashkimi Evropian kishte deklaruar atëherë se çdo përpjekje për të ndryshuar mandatin e Dhomave do t'i dëmtonte marrëdhëniet me Kosovën dhe BE-së. Edhe sot, juristë shqiptarë kujtojnë se një përpjekje e njëanshme për t'i shfuqizuar ato mund t'i përkeqësonte marrëdhëniet me BE-në dhe me Shtetet e Bashkuara dhe ta frenonte integrimin euroatlantik.

Një popull të cilit i thuhet «*krijoheni këtë gjykatë, ose do ta krijojmë ne për ju*» nuk ka dhënë pëlqimin. Ai është dorëzuar.

II. THEMELE TË BRISHTA: RAPORTI MARTY

Gjykata u krijua për të hetuar pretendimet e raportit Marty, të miratuar nga Asambleja Parlamentare e Këshillit të Evropës në vitin 2011. Akuza që bëri xhiron e botës, ajo e një trafiku organesh të organizuar nga UÇK-ja, nuk u soll kurrë para një gjyqtari. Që në vitin 2014, prokurori evropian Clint Williamson pranonte se nuk kishte prova të mjaftueshme për të nisur ndjekje penale për trafik organesh. Dymbëdhjetë vjet më vonë, aktakuzat kundër Thaçit dhe Veselit, ndonëse të përmendur me emër nga Marty, nuk përmbajnë asnjë akuzë për trafik organesh, madje as nuk e përmendin atë.

Megjithatë, për më shumë se një dekadë, kjo akuzë e ka njollosur imazhin e Kosovës dhe të një populli të tërë. Ajo vazhdon të qarkullojë, e përsëritur nga propaganda e Beogradit dhe e Moskës, pa e korrigjuar kurrë Këshilli i Evropës narrativën që ai vetë ndihmoi të rrënjosej.

III. NJË PROCEDURË E SHËNJUAR NGA PARREGULLSI TË RËNDA

Një gjyq i hapur me një kumtesë. Më 24 qershor 2020, ndërsa Hashim Thaçi, president në detyrë, po udhëtonte për në Uashington për një takim në Shtëpinë e Bardhë me presidentin serb, Zyra e Prokurorit të Specializuar publikoi një kumtesë ku njoftonte ngritjen e aktakuzës ndaj tij, duke e detyruar Thaçin të kthehej dhe duke shkaktuar anulimin e samitit. Asnjë gjyqtar nuk kishte vendosur ende nëse do ta konfirmonte apo do ta refuzonte aktakuzën. Prokuroria përmendi përpjekje për pengim të drejtësisë për ta justifikuar këtë publikim. Por një kreu shteti u neutralizua diplomatikisht përmes një kumtese, para çdo kontrolli gjyqësor. Ky akt i parë e cenoj në mënyrë të qëndrueshme imazhin e paanshmërisë së gjykatës.

Gjashtë vjet paraburgim para gjykimit. Të akuzuarit ndodhen në paraburgim që nga nëntori 2020. Gati gjashtë vjet mbyllje para një aktgjykimi të shkallës së parë: një kohëzgjatje që vështirë se pajtohet me kërkesën për afat të arsyeshëm të parashikuar nga neni 5 § 3 i Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut.

Afate që vetë gjykata nuk i respekton. Sipas rregullores së gjykatës, verdikti duhej shpallur brenda 90 ditëve nga mbyllja e gjykimit, që ndodhi më 18 shkurt, pra jo më vonë se më 19 maj. Ai u shty dy herë.

Një drejtësi e dhënë larg syve të publikut. Seanca me dyer të mbyllura, dëshmitarë të mbrojtur, identiteti i të cilëve mbahet i fshehtë, dokumente të nxira masivisht: një pjesë e konsiderueshme e këtij gjyqi u zhvillua larg çdo publiciteti. Nëse mbrojtja e dëshmitarëve është një kërkesë legjitime, një drejtësi që i shmanget në këtë masë kontrollit të opinionit publik nuk mund t'ia qortojë më pas këtij opinionit që dyshon tek ajo.

Një gjykatë kosovare pa kosovarë. Dhomat janë formalisht pjesë e rendit juridik të Kosovës. Megjithatë, ato kanë selinë në Holandë, me personel ekskluzivisht ndërkombëtar. Kosova gjykon, në teori. Në praktikë, duket se ajo thjesht «vështron».

Një financim që ngre pikëpyetje mbi pavarësinë. Komisioni Evropian konfirmon se kostot e funksionimit të Dhomave dhe të Prokurorisë së Specializuar mbulohen nga Bashkimi, nga buxheti i politikës së përbashkët të jashtme dhe të sigurisë; shtypi shqiptar e vlerëson buxhetin e tyre vjetor në rreth 50 deri në 100 milionë euro, gjë që mundëson financimin e prokurorit special si dhe funksionimin e gjykatës, kundrejt më pak se 40 milionë në 6 vjet për mbrojtjen e të akuzuarve.

IV. NJË DREJTËSI NË NJË KAH TË VETËM

Sipas Librit të Kujtesës së Kosovës (*Kosovo Memory Book*) të Fondit për të Drejtën Humanitare (*Humanitarian Law Center*), më shumë se 13 000 civilë u vranë ose u zhdukën në Kosovë mes viteve 1998 dhe 2000, prej të cilëve 10 000 deri në 11 000 shqiptarë. Një milion njerëz u dëbuan nga shtëpitë e tyre. Megjithatë, prej dhjetë vjetësh, të gjithë personat e gjykuar për krime lufte nga këto Dhoma janë ish-pjesëtarë të UÇK-së. Asnjë zyrtar serb nuk është paraqitur kurrë para tyre.

Reçak, Mejë, Izbicë, Krushë, varrezat masive të Batajnicës në periferi të Beogradit, ku u gjetën trupat e qindra shqiptarëve të Kosovës: asnjë gjykatë e krijuar posaçërisht, e pajisur me mjete të krahasueshme, nuk merret sot me to. Mbi 1 600 persona figurojnë ende si të zhdukur në Kosovë, dhe arkivat ushtarake e policore serbe mbeten të mbyllura.

V. NJË KOSOVË E DESTABILIZUAR, NJË BALLKAN I BRISHTË

Ky verdikt bie mbi një vend tashmë të tronditur. Prej më shumë se një viti, Kosova po kalon një krizë të thellë institucionale; ajo nuk ka më president të zgjedhur që nga prilli 2026, ndërsa detyra e presidentit ushtrohet ad interim.

Për më tepër, Kosova është trajtuar nga aleatët e saj si asnjë kandidat tjetër evropian. Në vitin 2023, Bashkimi i vendosi masa kufizuese që, në mungesë të ndonjë precedenti në marrëdhëniet e BE-së me një vend që aspiron anëtarësimin, kishin shkaktuar habi. Ato u hoqën plotësisht vetëm në vitin 2026. Kërkesa e saj për anëtarësim, e dorëzuar në fund të vitit 2022, mbetet e bllokuar nga pesë shtetet anëtare që nuk e njohin: Qiproja, Greqia, Rumania, Sllovakia dhe Spanja.

Ndërkohë, në Beograd, pandëshkueshmëria festohet. Më 7 shtator, nëntë ditë para verdiktit të Hagës, Ratko Mladić, i dënuar me burgim të përjetshëm për gjenocid, u varros në Beograd me nderime ushtarake, i përcjellë nga një njësi nderi e ushtrisë serbe, në praninë e zyrtarëve shtetërorë. Eshtrat e tij ishin riatdhesuar me një aeroplan të qeverisë serbe, të shoqëruara nga ministri i Drejtësisë. Komisionerja evropiane për Zgjerimin e vlerësoi këtë glorifikim të papajtueshëm me vlerat evropiane.

Tre vjet më parë, ditë për ditë, një komando e armatosur serbe vrau rreshterin shqiptar të Policisë së Kosovës, Afrim Bunjakun, në Banjskë. Organizatori i saj i vetëdeklaruar, Milan Radoičić, mbetet i lirë në Serbi, pa asnjë aktakuzë, çka Asambleja Parlamentare e Këshillit të Evropës e cilëson si mohim të drejtësisë që lë të dyshohet për një mbrojtje de facto nga shteti.

Ja çfarë sheh rinia e Kosovës: ish-udhëheqësit e saj të dënuar nga një gjykatë e financuar nga Evropa, ndërsa Beogradi nderon kriminelët e tij të dënuar dhe strehon ata që vrasin policët e saj. Kosova nuk di më ku të pozicionohet. Aleatët e saj ia imponuan këtë gjykatë, e sanksionuan, ia bllokojnë kandidaturën dhe, në këmbim, i kërkojnë një besim të pakushtëzuar. Kjo rini është ndër më proevropiane të kontinentit. Ky mekanizëm ushqen tek ajo një zhgënjim ndaj Bashkimit. Është një dështim politik dhe një rrezik për stabilitetin e të gjithë rajonit.

VI. KUNDËR MOHIMIT DHE REVIZIONIZMIT

Që nga 16 shtatori, rrjetet sociale janë mbushur me përmbajtje që mohojnë ose relativizojnë krimet e kryera kundër popullsisë shqiptare të Kosovës: dëbimet e vitit 1999 të fshira, viktimat të shndërruara në agresorë, masakra e Reçakut e paraqitur si inskenim. Ky narrativ i fundit nuk është marginal. Ai është përhapur në nivelin më të lartë të shtetit serb, pasi presidenti Vučić e ka cilësuar masakrën e Reçakut si krim të fabrikuar, ndonëse ky krim është vërtetuar nga Tribunali Penal Ndërkombëtar për ish-Jugosllavinë. Ky është narrativi i sajuar nga regjimi i Slobodan Miloševićit, i ricikluar sot nga propaganda e Kremlinit dhe e ish-ministrit të tij të propagandës.

Ajo që na revoltonte më së shumti është se ky narrativ ka gjetur vend në media të mëdha franceze. Më 17 shtator, një kronikë e transmetuar në Europe 1 e paraqiti ndërhyrjen e NATO-s të vitit 1999 si të drejtuar

kundër një Serbie që nuk e sulmonte atë, rimori argumentin rus të «precedentit kosovar» për të përmendur Gjeorgjinë dhe Ukrainën, dhe e reduktoi Kosovën në një «mini-shtet» dhe në një «protektorat».

ALEA i është drejtuar me ankesë ARCOM-it (Autoriteti Rregullator i Komunikimit Audioviziv dhe Digjital). Ajo i është drejtuar gjithashtu Këshillit të Deontologjisë Gazetareske dhe të Ndërmjetësimit (CDJM) lidhur me një publikim të *Le Monde diplomatique* kushtuar verdiktit.

Ua kujtojmë atyre që e kanë harruar: në vitin 1999, forcat serbe dëbuan gati një milion shqiptarë nga Kosova dhe kryen akte gjenocidale mbi mijëra të tjerë. Tribunali Penal Ndërkombëtar për ish-Jugosllavinë dënoi zyrtarë të lartë serbë për këto krime. Madje edhe ish-komandanti suprem i NATO-s, Wesley Clark, erdhi të dëshmojë në këtë gjyq për mbrojtjen. Ta mohosh apo ta relativizosh këtë realitet do të thotë të fyesh kujtimin e mijëra të vdekurve dhe të familjeve që ende kërkojnë të zhdukurit e tyre.

Në Francë, vend që e ka bërë parim luftën kundër mohimit dhe obskurantizmit, ky diskurs nuk ka vend në një media me audiencë të gjerë.

INFORMACIONE PRAKTIKE

- **Lion: e premte, 25 shtator 2026, ora 18:30, sheshi Antonin-Poncet (Lion 2), mbi lëndinë**
- **Paris: e premte, 25 shtator 2026, ora 18:30, sheshi Joachim-du-Bellay (Paris 1)**

Tubimet janë deklaruar pranë autoriteteve kompetente. Ato janë paqësore, të hapura për të gjithë dhe do të zhvillohen duke respektuar udhëzimet e forcave të rendit. Fjalimet do të mbahen në frëngjisht dhe në shqip.

RRETH NESH

ALEA (shoqatë sipas ligjit francez të vitit 1901) bashkon nga Lioni studentët dhe profesionistët shqiptarë.

APEA, e themeluar në Paris, ndjek të njëjtat objektiva: ndihmë e ndërsjellë, debat idesh, mbrojtje e kauzave të përbashkëta dhe ndërtim urash mes Francës dhe vendeve shqipfolëse.

Jon BISLIMI
Kryetar, ALEA

Edona SHALA
Përgjegjëse e Grupit
të Punës «APEA»